

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי פ"א מהל'
נדרים הל' ככ ט"ז ע"ב
י"ד ס' רלד סע"ג :

תוספות ר"ד

מתנ' האב אינו חיוב
במונות בתו זה מדרש
דרש רב"ע פ"י ביום
שמיתו נשיא בכרם
שביבה פ"י בתוך הישיבה
וע"ש שהיו יושבים שורות
שורות נקראין כרם: הבנים
יירשו והבנות זיונו מה
הבנים אינן יורשים אלא
לאחר מיתת אביהן אף
הבנות אינן יורשות אלא
לאחר מיתת אביהן. פי'
אצי"ג דבתנאי כתובה כתוב
סתם בנין נקבין יהיוון
ליכי מינאי יהוון יתבין
בבית ומיתונו מנכסי
עד דיתנבין לגבירין פי'
ומשמע אפילו בחייו.
אפי"ה לא הוי האי תנאה
אלא לאחר מיתת יולין
לה ר"א מתנאי אביהן
דמה תנאי דבנים אינו
יורא לאחר מיתת דהא
לא הוי אלא לאחר מיתת
אבל בחייו לא מחייב ואין
אשתו יכולה לכופו לזון

א) יצמות פ"ג ט' פנהדרין
ב) א) ב"ב קלא':
ד) [תוספתא פ"ד ע"ג]
ה) ב"ב קמ"א, ט) [ע"ש]
ז) דעסקי בתורה למע
ח) תוספתא וי"ב הרש"ד
ט) ב"ב קמ"א דעסקי
כ) ב"ב קמ"א דעסקי
ל) [לעיל מה:] א) [דברים
כ"ג, ט] [במדבר ל"ג, ט] [דף
מח:] א) [בבב"ב כח, א]
ס) [ב"ב קמ"א:]

תורה אור השלם
1. ונדר אלקמה וגרושה
כפ אשר אסרה על
נפשה יקום עליה:
במדבר ל' י

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
אב ר"י ומי יפר לה
[בבב"ב פ"ג] בית אביה
של זו. הואיל ולא יתא
לגמרי ויכול האב להפר,
או בית בעלה של זו.
והכי ה"ל כשאל אלמנה
ואין האב מפר, לכן יא
מקרא הזה לומר לן כיון
שקלה פי' (שם). הבא
על נערה המאורסה
אינו חיוב. סקילה, עד
שהיא נערה. אבל קטנה
שקדשה אביה ה"ל עליה
בקטנותה איש בקילה.
ופלוגתא דתנאי היא איש
למ"ד בתקן ואיכא יתא
פטור לגמרי. [פנהדרין
טו]. בתורה, ולא צויה,
מאורסה. ולא נשואה,
ואפילו נכנסה לחופה
ואל נבעלה. דקרינא ביה
כמלה, מיהו לא קרינא ביה
מאורסה (שם). למעוטי
מפר האב לשלוהי
הבעל. וינתה דרך
(שם). אף הבנות אינן
ניזונות אלא לאחר
מיתת אביהן. ובמין
אין סופין אמו לזון
את בניו, אלא כפינן
ליה אסמא ב"י (רשב"ם)
ר"ב קלא': ועי' לקט
(שם). מצוה לזון את
הבנות. משום ומשקלן לא
תמעלם, ומיהו חובה הוא
ליתא, כדתנן אינו חיוב
במונות בתו ואין מחייבין
אותו לזון בניו ונעוטי
כדאמרין (לקטן) דאמרין
ליה יאריז ליה ואני
מתא שדלא (רשב"ם ב"ב
קמ"א). דעסקי בתורה.
ולא למולו, פירוש הוא
ואינו מן בכרייתא (שם).

הכי גרסינן ואימא היכא דהדרא לני נשא סהדר למילתא קמייתא.
מי הויה כמי שלה נמסרה. צעיר בעלמא היא ואינה קושיא כל כך אלא
דקמיני מתני' הרי היא ברשות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך
לזית אביה כבר יאלה מרשות האב וכיון דלא נפקא לני' מסירת שלוחין
אלא מקרא דזית אביה דצית אביהו אימא

היכא דהדרא לני אביה קרינן ציה
ואם זינתה תהא נפקילה: **וכר פסקה**
תנא דזי רבי ישמעאל. דלא הדרא
למילתא קמייתא למיהוי כמי שלה
נמסרה: **מה תלמוד לומר**. למה
הוורן לכתוב יקום עליה וכי מי יפר
לה והלא לא נאמרו מפיריה אלא
אביה צתמו צוה שלא יקום וצעלה
משניסת וזו שנתארמלה משניסת
מואלת מכלל אב ומכלל בעל: **אלא**
הרי שמסר בו. כלומר לא צו
הכתוב לאלמנה ולגרושה מן השואין
דהא כמי צוה אס צית אישה נדרה
אישה יפירונו והרי אין אישה קייס
אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד
עכשיו הוא פירשו לן הכתובים אלא
משפט נודרת צית אביה ומשפט
נודרת צית אישה וזו שנדרה דדרך
משמסרה לשלוחין אין אני יודע
האך אני קורא צו אס צית אביה אס
צית אישה לפיכך צו כתוב זה ולמדך
אלה ואל תתקרא לה צית אביה אלא צית
אישה ולא תתקורנה רשות לא
ציתתמו של בעל שצו אינו יכול להפר
אלמא לא הדרא למילתא קמייתא
דאילו נתארמלה מן האירוסין עד שלא
נמסרה לשלוחין תנן במסכת נדרים
(דף ע.) מת העבל נתקורנה רשות
לאז ולפינן לה מקראי: **אף אין נמי**
תינא. צמתניתין כי היא דקרינא ביה
דתינא לעילוי (הרי זו צתק: **מאורסה**
ולא נשואה. נכנסה לחופה וע"פ
שלא נבעלה דאי נבעלה הא תנא ליה
צמולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא**.
תנן ולא תנן צו נכנסה לחופה:
בתנאי האב אינו חיוב במונות
בתו. בחייו. ובגמ' מפרש אמאי נקט
צית שמויה נשיא: **צדכס צינא**.
על שס שהיו יושבין שורות שורות
ככרס: **הבנים יירשו והבנות זיונו**.
שתי תקנות תקנו צ"ד בתנאי כמזה
הבנים יירשו כתובת בנין דכרין דתנן
צמתניתין (לקטן דף צ:): בנין דכרין
דהויין ליכי מינאי אינו ירתון כסף
כתובתן יתר על חולקתון דעס
לחוקו והיינו הבנים יירשו כתובת
בנין דכרין. ולקטן צמתניתין מפרשינן
לה מאי היא: **והבנות זיונו**. צנן
נוקבין די יהוויין ליכי מינאי אינו
יהוויין יתבן צבתי ומיתונו מנכסי
עד דתיבגרון או עד דתלקחון
לגוברין: **מה הבנים אין יורשין**.
כתובת תמן אלא לאחר מיתת אביהן

ואימא הני מילי היכא דלא הדרא לני נשא. נראה לר"י דהכי
פריך מנ"ל דלייתר צית אביה למעוטי מסר האב לשלוחי
הבעל דלמא תרוייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נבעלה דאי לא כתב
אלא חד ה"א ה"מ היכא דלא הדרא לני נשא אלא הדרא לני נשא
אימא דתהדר אס למילתא קמייתא להכי

אליטריך קרא אתרינא ואכתי מסר
מנלן ואע"ג דהיכא דנבעלה קיס לן
דלא הדרא היינו משום דאשמי גופא
אזל לא נבעלה דלמתי צמולה היא
אימא דתהדר אמר רצא כבר פסקה
תנא דזי רבי ישמעאל ואשמועינן
דלא הדרא והיינו לכל הפחות
כשנכנסה לחופה ולא נבעלה וגלי
קרא צדכרין וה"ה צכל מקום אס
כן אייתר חד מהיך קראי למסר
האב לשלוחי הבעל למפטרה מסקילה
הואיל ואשכחנא דלא הדרא מדתנא
דזי ר' ישמעאל סברא הוא דלא
הדרא צכל היך דאמעטי מסקילה
כגון מסר ולהכי נקט צמלמיה דתנא
דזי רבי ישמעאל מסר ומיהו קשה
לפי' זה דהיכי ילפינן מנדרים דלא
הדרא למילתא קמייתא נהי דגזי
נדרים לא הדרא היינו משום דגלי
לן קרא דכיון דילאה מרשות האב
שעה אחת שזו אין לו כח צו מ"מ
לענין סקילה היכי שייך לומר דלא
הדרא דאף ע"פ שנקנסה לחופה כיון
שלא נבעלה ונתארמלה או נתגרשה
וחזרה ונתארמלה למה לא תהיה
צסקילה כיון שהיא נערה צמולה
מאורסה ואע"ג דילאה מרשות
האב מ"מ תהא כמו יתומה שאין
לה אב דהויא צסקילה כדאשכחנא
בגיורת דמתני' ויש לומר דהא
פשיטא ליה דנשואה שאינה צעולה
חשונה בעעולה ואין חילוק כלל
דנשואין משווי לה כבעולה לכל דבר
וכי היכי צעולה פשיטא דלא הדרא
למילתא קמייתא לכל דבר ה"ה שאינה
צעולה ולא אצטריך דרשה דתנא
דזי רבי ישמעאל אלא לאשמועינן
דלא נימא כיון דלא נבעלה ונתארמלה
או נתגרשה צעלו להו עס נשואין
מינה והוי כלל נשאת מעולם וכיון
דגלי לן קרא דהפרת נדרים דע"י
אלמנות וגרושין לא נתצטלו השואין
כאילו לא הוו ה"ה לענין סקילה
וכיון דלא נתצטלו פשיטא דלא
הדרא למילתא קמייתא דחשונה ממש
כצעולה ומה שפ"ה דל"ג ה"מ דלא
קושיא היא ופירש נמי דלמתינתינן
קא צעי קשה דאי אמתינ' קא צעי
למה המתין כל כך וצחנס מוחק הני
מילי דיש נמי לפרשו צלשון צעיא
כמו ואימא:

היאך אני קורא בה. מתוך פירוש
הקונטרס משמע דאליטריך
ליה למגמר אס היא צרשתה האב אס
לאו כשהיא צדך וקשה לר"י דהא מלונות צית אביה נפקא וגמרינן
נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נתגרשה
אליטריך למילך מהכא: **ונדר אבמנה וגרושה מה תלמוד לומר**.
תימה דאליטריך לכדדרשינן צפרק צתרא דנדרים (דף פח:):
קל וחומר לבנים דעסקי באורייתא. ולקטן צפרק צתרא (דף קח:
שם) גזי אדמונן דפרין דעסקי צאורייתא ירית דלא עסיק
צאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפרך
דאין לנו לגזור לו מה שזכתה לו תורה אלא הכא קאמר דלא
מממרינן צאמו שעוסק צמורה ומפרסין ליה כדי שיעסקו צמורה:
כשהס

דהא אינון ירתון תנן והכי מפרש לה צס נחולין דהאי הבנים יירשו
אכתובת בנין דכרין קאי: **גב' חובה לזון הבנות**. תנאי כמזה
הוא: **אין נונין**. אפילו מזה אין כאן: **האמר בניס נמי מזה**.
ולא חובה: **אפילו מזה ליכא**. לא צבנים ולא צבנות: **איבעים**
אימא רבי מאיר והכי קאמר בו. כלומר בתו דנקט לאו למידק
הא צנו חיוב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה צנו אי נקט אינו
חיוב במונות צנו הוא אמיינא צנו הוא דחובה ליכא מזה איכא
אזל בתו אפילו מזה ליכא להכי תנא אינו חיוב צבתו
למימרה דמזה מיהא איכא ליכא לני צמורה מיהא ליכא:
דאפי'